

1

na území „de la Défense“ na prodloužené hlavní ose Paříže.

Rozšíření historického centra současného velkoměsta je světovým problémem. Na rozdíl od myšlenek Le Corbusiera radikální přestavby mrakodrapovou výstavbou uvnitř historického jádra vysunul Auzelle nové mrakodrapové centrum v prodloužení hlavní pařížské osy na celkem volné území do vzdálenosti 8 km od středu historického centra a asi 3 km od jeho okraje.

To, co charakterizuje toto nové centrum, je rozsáhlá platforma věnovaná chodcům, pod kterou je parkování vozidel, vozová doprava, funguje úplná síť centralizované obsluhy všeho druhu v několika podzemních patrech včetně nádraží rychlodráhy i hlubinného supermetra. Toto pěší plató s parkem na terasách, s podzemní infrastrukturou je obklopeno výstavbou různých výšek: mrakodrapů, úředních i obytných budov a výstavní halou. Program byl tedy smíšený, obsahující současně úřední centrum, obchodní, kulturní zařízení, bydlení i osvětlení. To vytváří permanentní přitažlivost ve dne i v noci.

Soubor „de la Défense“ je extenzí pařížského centra, připojuje také dvě velké obytné čtvrtě, obvodní i osovou komunikaci a nabízí maximum klidu chodcům.

Při první návštěvě v Praze v roce 1957 si Robert Auzelle prohlédl výstavu urbanistických prací katedry urbanismu. Byl tu také vítězný soutěžní návrh na využití Pankrácké pláně jako samostatného útvaru města Prahy, obytné čtvrti s pracovními i rekreačními příležitostmi, s umístěním některé celoměstské vybavenosti. Zavěšená na dopravní ose plánované II. severojižní magistraly s Nuselským mostem byla Pankrácká pláň plánována také jako odlehčení pražského historického centra.

Objevila se určitá podobnost, kterou bystře postřehl R. Auzelle. Sam upozornil na větší šíři problému rozšíření pražského centra řešením celého útvaru Pankrácké pláně a možnost vedle hlavního centra i tří podružných — na předmostí Nuselského mostu, na náměstí Hrdinů a Budejovickém. Obdivoval terénní útvary a jeho využití i možnost jeho zvýraznění v sou-

ROBERT AUZELLE

V Paříži zemřel Robert Auzelle, architekt urbanista, prezident Akademie architektury, projektant území „de la Défense“ a inspektor jeho výstavby, profesor institutu urbanismu univerzity v Paříži, nositel řádu Čestné legie, Vědy a literatury atd.

Robert Auzelle byl velký přítel Československa, několikrát je navštívil, dvakrát jako čestný host Českého vysokého učení technického a významný činitel Mezinárodního sdružení pro ochranu památek architektury a urbanismu.

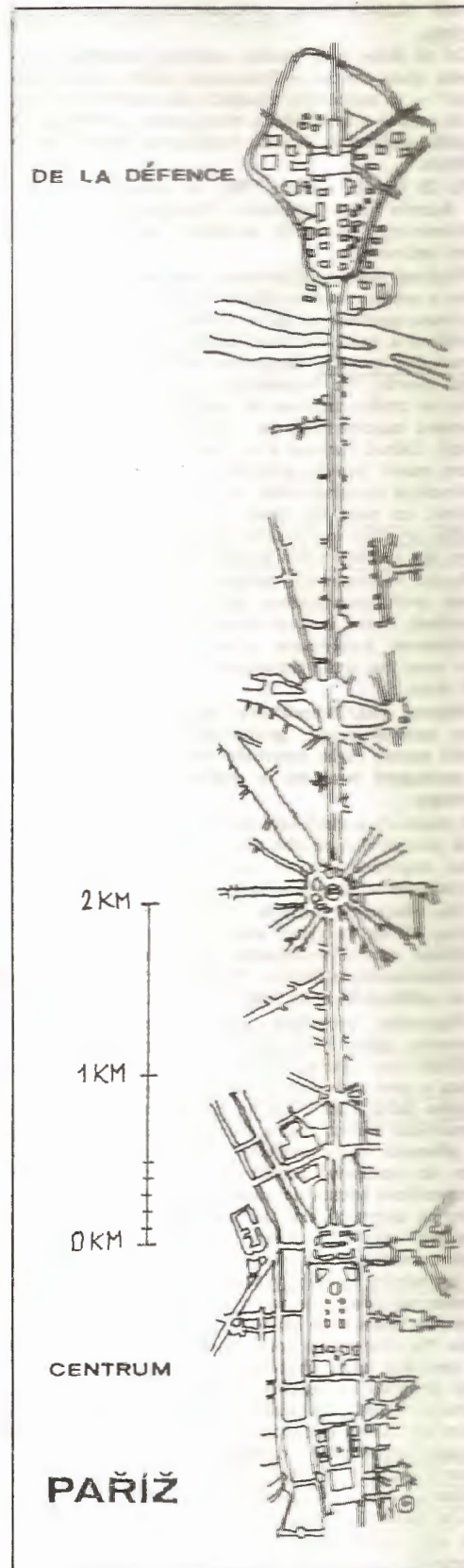
Každá jeho návštěva u nás byla spojena s přednáškou, rozpravou a kritikou, porovnáním výsledků československé a francouzské architektury a urbanismu, opírající se o početnou Auzellovu teoretickou literaturu a zkušenost v plánování měst, zejména velkoměst, i v současných realizacích.

První návštěva Prahy se uskutečnila v roce 1957 při oslavách 250letého výročí založení Českého vysokého učení technického. Profesor Robert Auzelle přednesl referát o právě publikované „Encyklopedii urbanismu“ a o svém projektu rozšíření pařížského centra

2

3

4

1 Záběr ze zasedání v Praze; uprostřed R. Auzelle

2 Pohled z Eiffelovy věže na čtvrt de la Défense

3 Vstup do čtvrti de la Défense

4 Pařížská osa Louvre — Défence

borech různých funkcí předpokládanou vysokou zástavbou.

Od té doby bylo možno sledovat plánování i výstavbu obou center — Pankrácké pláň i „de la Défence“ — na podobných zásadách, ale různého měřítka, ať už osobně s autorem na místě nebo z informací ze zájezdů architektů i laiků, návštěvníků čtvrti „de la Défence.“

Po 25 letech, v roce 1982, se zúčastnil profesor R. Auzelle jako předseda Francouzské akademie architektury i oslav 275. založení Českého vysokého učení technického.

Přednesl referát „Ochrana a tvorba architektonického a urbanistického dědictví“. Řekl v podstatě, že „ochrana uměleckých děl v období přeměn je zvláště nevděčný a delikátní úkol. Destrukce a tvorba jsou nerozlučně spojeny, destrukce tvoří podstatu obnovující tvorby. Po hromadných destrukcích poslední války se chtělo zachovat za každou cenu všechno, to znamená zapomenout, že i dědictví je v neustálém vývoji. Odtud nutnost v určitém případě ničit, abychom mohli stavět, protože naše urbánní dědictví nedovoluje systematickou ochranu všeho. Je nutné vybírat, co musí být dnes chráněno a integrováno, sloužit originálním funkcím, a co by mělo být zbouráno, aby udělalo místo novým stavbám.

Rychlá rekonstrukce přispěla přednostně jednotlivému architektonickému objektu, bez ohledu na prostředí, nutný souzvuk objemů a určité kontinuity. Nedostatek koordinace a nepřítomnost kontinuity jsou snad největší nedostatky urbánního plánování naší doby.

Hlavní charakteristiky urbánního fenoménu jsou komplexnost, globalita a kontinuita. Je tudíž nutné řídit neustále renovaci a provádět ji postupně malými a dobře koordinovanými postupy.

V dnešních podmínkách jsme schopni udělat to nejlepší pro oživení našeho dědictví v jeho restaurování nebo doplnění novými stavbami pro spokojenost obyvatel jak v materiální tak v duchovní rovině.“

Oba referáty R. Auzella, i když je mezi nimi časový odstup 25 let, se týkají stěžejních úkolů urbanismu, rozšíření centra velkoměsta a ochrany a zapojení architektonického dědictví. Konfrontace s tím, co bylo u nás uděláno do roku 1982, byla bohužel poslední.

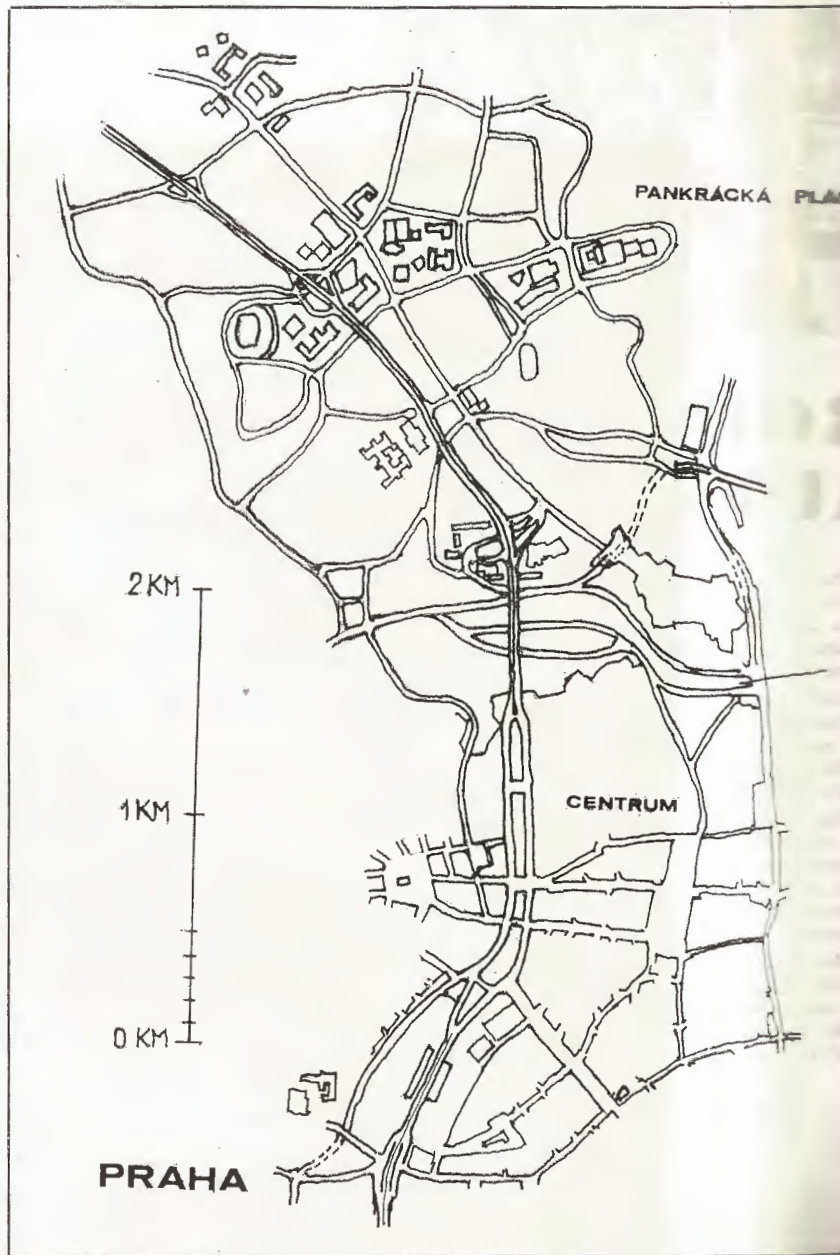
Především prohlídka schváleného podrobného územního plánu Pankrácké pláň z roku 1958, jako podkladu pro 25letou výstavbu. Šlo o rozšíření centra města a jeho vysunutí zhruba 4 km od středu historického jádra a asi 2 km od jeho okraje po výkonné komunikaci a lince metra. Funkce rozšířeného centra se přenesla vedle ústředního prostoru na Zelené lišce do soustavy dalších prostorů, předmostí Gottwaldova mostu do náměstí Hrdinů a Budějovického na dopravní ose tzv. severojižní magistrály se stanicemi na lince metra. Všechny prostory mají vlastní prostorovou a hmotovou kompozici. Ta vrcholí na ústředním náměstí výškovými dominantami. Jeho prostorová skladba je zatím patrná jen v podrobném územním plánu a ve skutečnosti jen v jeho západním rohu. Má diferenciaci vozové a pěší dopravy, napojení na centrální park, chybí větší využití podzemí. Smíšený program ústředního centra, využití pro úřední, kulturní i obchodní budovy a hotelové bydlení byl zatím jen částečně realizován. Profesor Auzelle ocenil základní organizační i kompoziční myšlenku, navržení hmot a soustavu prostorů a pokus o integraci nového souboru s historickou částí města, zejména s výstavbou ze začátku tohoto století.

K tomu přispěla i prohlídka postupné modernizace vybraných částí Vinohrad, nesrovnatelná s modernizací okolí Centre Pompidou v Paříži. Zajímala ho i asanace Žižkova, jakož i nově vznikající prostory i možnost uvolnění úpatí kopce Vítkova. Z novostaveb zaujala R. Auzella výstavba hotelu Praha, kterou považoval za nejúspěšnější dílo naší současné architektury.

Náhlá a nečekaná smrt profesora Roberta Auzella je bolestnou ztrátou pro světový urbanismus. Jeho bohatá teoretická literatura, projevy, projekty a jejich realizace, upřímné přátelské rozhovory nám vždy pomáhaly v naší práci.

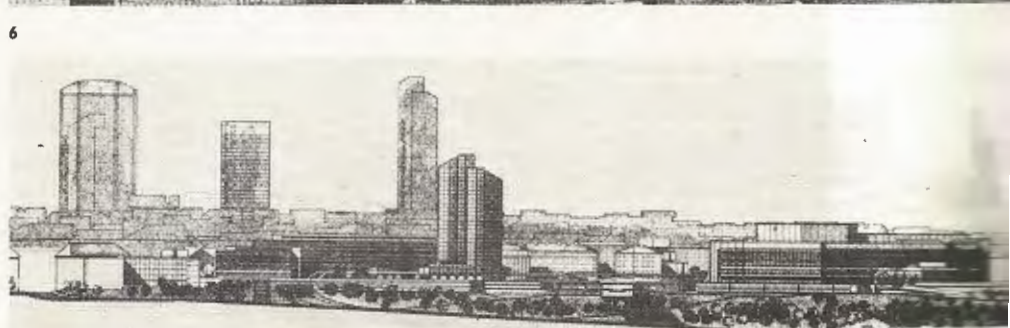
Jindřich Krise

5 Pankrácká pláň, tzv. severojižní magistrála

6 Pohled z Petřína na Pankráckou pláň

7 Pohled z Gottwaldova mostu na Pankráckou pláň

11 letanina tzv. pantheonu hlavního města Prahy